

ILMAVALGUS

www.tartumaarja.ee

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Maarja koguduse infoleht

3/2021

Head kaasteelised!

Oleme jõudnud advendiaega, mil võime keskenduda igavestele väärtustele, sest jõuluoootus ei valmista meid ette pelgalt tähistama Kristuse sünnipäeva, vaid tuleb meelde ka vajadust valmistuda Issanda taastulekuks; Issand Jeesus Kristus naaseb kord kohtunikuna maailma lõpul. Ometi, kui Inimese Poeg tuleb, kas ta leiab usku maa pealt? Kas oleme valmis kord Issandaga kohtuma?

Hea sõnum on see, et inimene võib selleks kohtumiseks valmis olla uskudes Jeesuse Kristuse päästesse ning võttes vastu ristimise sakramendi. Peame meeles, et igavese elu lootus ei ole meil olemas iseenesest, vaid on iga inimese jaoks võimalik sündmuste tõttu, mis toimusid ligi kaks tuhat aastat tagasi. Jeesuse sündimisega maailma alustas Jumal oma päästeplaani teostamist, mida prohvetid olid sajandeid varem ette kuulutanud.

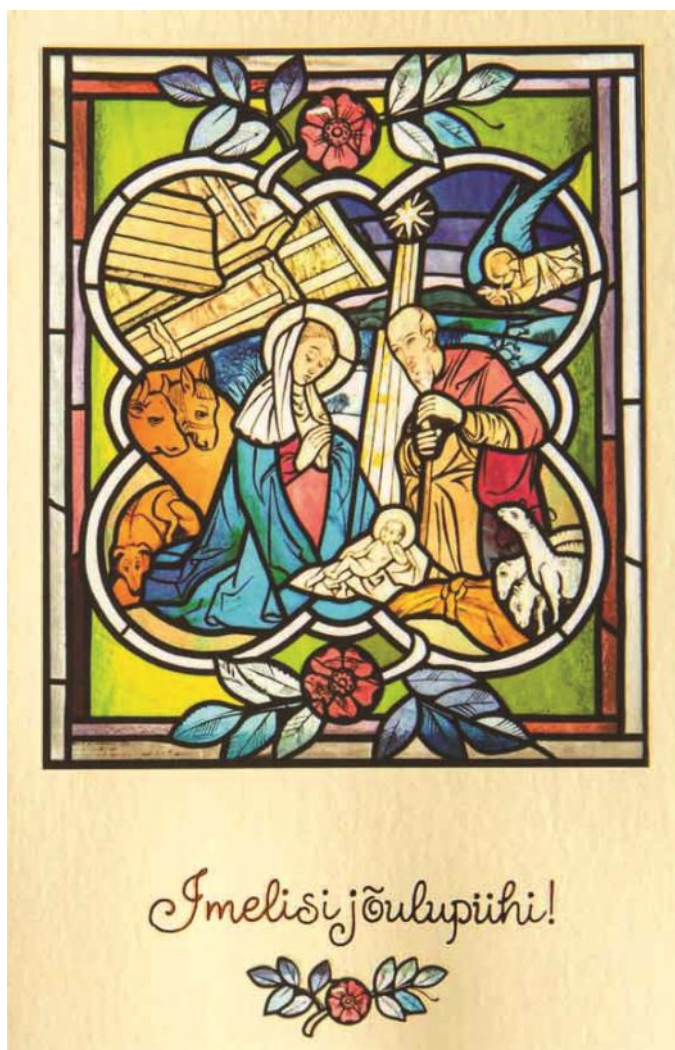
Nii on jõulupühadel ning sellele eelneval advendiajal oluline tähendus kogu inimkonna jaoks. Me mitte lihtsalt ei meenuta kunagi ammu toimunud sündmusi, vaid mõtleme Kristuse lihaks saamise ime tähendusele ning sellele, kuidas Jumal sellesama Jeesuse kaudu tõi maailmale pääste. Ei olnud juhuslik Jumala lihaks saamine, Jeesuse Kristuse sündimine loomalaudas, sest Jeesus tuligi maailma, et puhastada meie südame laut. Musta südame tõttu on inimene võimeline tooma maailma palju kannatusi ning unustama oma Looja. Jeesus ütleb: *Õndsad on puhtad südamed, sest nemad näevad Jumalat*. Mustale südamele on Issanda äratundmine raskendatud. Pühakiri toob selgelt välja, mis on tegelikult inimese südames: *südamest lähtub kurje mõtteid, mõrva-mist, abielurikkumist, hooramist, vargust, valetunnistust, pühaduseteotust*. Sellest kõigest tuli Jeesus Kristus meid puhtaks tegema. Seepärast on õnnis inimene, kelle südames võib Kristus sündida.

Õnnis on inimene, kes tunneb ära, et ta vajab Kristuse päästet ning kelle jaoks pole jõulud lihtsalt poodlemine, päkapikud, kingitused, küünlasära, koosviibimised, maitsev toit või hea ja pühalik tunne. Tihti otsib inimene head tunde, aga mitte Jumalat ennast. Ometi on Jumal see, kellest lähtub igavene elu. Kui me süveneme, mis on tegelikult kristlik õpetus, siis näeme, et Jumala armu sõnum, rõõmusõnum näitab meile Issanda armastuse olemust ning õpetab, kuidas oma elu õigesti elada ning pärida igavene kuningriik, mille Jumal on õndsatele valmistanud maailma rajamisest peale. Issand ilmutas seda meile lapsukese kaudu, kelle sündi me jõuludel tähistame. Nagu ütles apostel Paulus: *Jumal tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele*.

Sest üks on Jumal, üks on ka vahemees Jumala ja inimeste vahel: inimene Kristus Jeesus, kes on iseenese loovutanud lunastushinnaks kõikide eest, tunnistusena selleks määratud ajal.

Head sõbrad! Kui avastame endi jaoks igavese elu, igavese lootuse, Jumala igavese armastuse, siis kõik, mida teeme siin maailmas, saab hoopis sügavama tähenduse. Issand tahab meile pakkuda jõulutundest enam, Ta pakub meile iseennast. Temaga osaduses elamiseks me ju olemegi loodud, et meiega võiksime öelda sarnaselt apostel Paulusele: *nüüd ei ela enam mina, vaid Kristus elab minus*. Soovin teile õnnistatud advendiaega ning kaunist saabuvat Kristuse sünnipäeva!

Timo Švedko,
Tartu Maarja koguduse õpetaja

Esikülje illustratsiooniks on Agapicsi jõulukaart. Kristuse sünni on paelunud kunstnikke sajandeid. Selleteemalisi teoseid on muidugi ka Eesti kirikutes. Jõuludeks on Kirikufond koostöös Agapicsi firmaga välja andnud kirikute, sh Maarja kiriku toetuseks mitu kaunist postkaarti ja järgmise aasta seinakalendri. Fotol lk 1 on kaart Dolores Hoffmanni vitraažiga Kihelkonna kirikust. Seda kaarti ja teisi saab osta Rahva Raamatust, firma kodulehelt või tellida koguduse kaudu konsistooriumist.

Tartu Maarja kiriku taastamist saad toetada annetades telefoninumbritel

900 1842 **5 €**

900 1941 **10 €**

900 2019 **50 €**

või tehes nimelise annetuse Tartu Maarja Kiriku sihtasutuse kontole Swedbankis EE132200221021269201.

Tartu Maarja kiriku torni taaspüstitamine

Maarja kiriku torni müüriosa tööd hakkavad peagi lõppema. Kuigi ilmastik ei ole viimasel ajal töid soosinud, on need siiski vaatamata külma ja vihma vaheldumisele edenenud.

Kellarõdu ehk kõrgeima tornikorruse aknaaared on valmis laotud ning müüri on kuni kellarõdu pealse betoonplaadini kerkida veel 50 cm. Betoonplaadile laotakse 1,2 meetri jagu seinu ja siis ongi torn oma müüriosa maksimumi saavutanud. Enne tornikiivri valmimist uuel varasuvel saab müüriosa talveks ajutise katuse, et valminud müüre ilmastiku eest kaitsta.

23. novembril paigaldati tornikorruse keerdtrepp. Lisaks saavad tornikorruksed akende ette ajutised piirded, et külastajad end turvaliselt võiksid tunda.

Septembri lõpus tellitud lisatööd ehk tornikiivri ja aknad on ettevalmistusfaasis. Tornikiivri projekteerimine on tasapisi alanud ning umbes

seitsme kuu pärast saame juba Maarja kiriku täies kõrguses torni imetleda. Päikeselistel ilmadel on torni kuldne kuma nõnda kaunis, et meenub Ps 84:2 Kui armsad on sinu hooned.

2. novembril sai Ringvaate saates ETV-s näha lugu Tartu Maarja kiriku tornist. Ajaloo keerdkäikudest, torni lammutamisest ja taaskerkimisest rääkimise vahel jäi lindile ka võimalus soetada endale nimeline tornikivi. Inimesed kuulsid, et VEEL on võimalik kivi soetada, kuna müüriosa tööd hakkavad lõppema. Pärast saadet on kiriku juures käinud annetusi tegemas suur hulk inimesi ning annetusi kogunenud üle 2000 euro. On olnud väga meeldivad kohtumised ja palju kaasa-elavaid ja sooje toetusavaldusi.

Täna Ringvaadet ja igat toetajat!

Silvia Leiaru.

Tartu Maarja Kiriku sihtasutuse juhataja

Koostöö

Täna septembris sõlmisid Tartu Maarja kogudus, EELK Diakoonia ja Ühiskonnatöö sihtasutus ja Soome evangeelne misjoniselts ELY (Evangelinen lähetisyhdistys) kolmepoolse lepingu, mille sisuks on läbi partnerluse EELK diakoonia-, hingehoiu- ja peretöö toetamine. Meie koguduse jaoks oli see tegelikult lepingu uuendamine. ELY-ga koostöö algas meie õpetaja Joonas Toivaneni eestvedamisel juba 2013. aastal, mil toetuse abil loodi koguduse juurde

palgalise diakooniatöötaja ametikoht. Uue lepingu kohaselt jätkub diakoonia- ja hingehoiutöö meie koguduses ning hoogu saab juurde hingehoiu- ja peretöö Eesti Diakoonia egiidi all. Seda kinnitasid allkirjadega ELY peasekretär Antero Rasilainen, diakoonia ja ühiskonnatöö SA juhataja Avo Üprus ja Tartu Maarja koguduse õpetaja Timo Švedko (foto lk 3). Tegevusi hakkab praktiliselt ellu viima Lea Saar.

Foto Are Tralla

Jääge minu armastusse!

Hiljaaegu arutasime ühe sõbraga, et ligimise armastus on vahel väga raske, ei jõua neid teisi põski ette keerata. Aga küllap olete ise kogenud, et praegune aeg kärstab lõhesid ka seni väga heade sõprade vahele. Riiuks piisab vähesest, sest arvamusi on sama palju kui inimesi. Riid on alati eba-meeldiv, seepärast on tarvis palju kannatlikkust ja vahest ka enesesalgamist, et säiliks rahu- ja armastussuhe.

Usk on kriisiga toimetulemise üks tugi-sammastest. Usk aitab meelde tule-tada, mis on tõeliselt oluline ja an-nab lootust tulevasteks paremateks päevadeks. Seega, kui hinge-vaenlane külvab inimeste vahele vaenu ja usaldamatust, et lõhkuda osadust ja saada tüli tõttu üksi jää-nud inimeste üle võim, siis on õige pöörduda pühakirja poole.

„Jääge minusse, ja mina jään teisse. Nii nagu oks ei suuda kanda vilja omaette, kui ta ei jää viinapuu külge, nõnda ka teie, kui te ei jää minu külge.” (Jh 15:4) Veel ütleb Jeesus: „Nõnda nagu Isa on armastanud mind, olen

minagi armastanud teid. Jääge minu ar-mastusse! Kui teie peate minu käske, siis te jääte minu armastusse, nõnda nagu mina olen pidanud oma Isa käske ja jään tema ar-mastusse. Seda ma olen teile rääkinud, et mi-nu rõõm oleks teis ja teie rõõm saaks täieli-kuks. Minu käsk on see: armastage üksteist, nagu mina olen armastanud teid!” (Jh 15:9-12)

Jeesus tuletab meile meelde, et Jumal ei eelista üht inimest teisele, vaid soovib, et me kõik kogeksime oma elus rõõmu ja armastust ning jagaksime seda teiste-ga. Seega, kui eksime ses segases ajas ära ja saame ehk haigetki, siis ärme muutu ise haigettegijaks, vaid teeme meie head. Pauluski ütleb: „Ära lase kurjal võitu saada enese üle, vaid võida sina kuri heaga!” (Rm 12:21) Palvetame, õnnistame ja tee-me teisi armastustegusid. Aga, armas sõber, pa-lun, et sa teiste peale mõeldes ei unustaks olla ka enda vastu lahke – oled Jumalale kallis!

Lea Saar

Kui hinge-vaenlane külvab inimeste vahele vaenu, siis on õige pöörduda pühakirja poole.

Palved kasvatavad ühist osadust

Käesoleva aasta kevadel alustas tegevust koguduse palvegrupp.

Grupi eesmärgiks on ühest küljest hoida palves oma kogudust, töötajaid ja koguduse erinevaid tegevusi. Aga mitte ainult. Palvegrupp on avatud kõigile, kes soovivad teistega koos ülistada ja palve-tada ja meile saab ka saata oma isiklikke palvesoo-ve. Selleks saab jätta kogudusemajja palvekastikes-se sedeli oma eestpalvega või kirjutada koguduse meiliaadressile tartu.maarja@eelk.ee.

Saame kinnitada, et kõik, mille eest palvetame, jääb meie vahele. Aeg-ajalt on meie hulgas olnud ka teiste koguduste liikmeid. Selline osadus on väga tervitatav, liites meid kui kristlaskonda ühte. Palvegrupp koguneb neljapäeviti kl 19 koguduse-maja 1. korrusel.

Oktoobrist aga alustasime kord kuus pühapäe-val toimuvate ülistusõhtutega. Tegemist on vaba-mas vormis koosolemisega, kus põhirõhk on ülis-tus- ja kiituslauludel, aga väga tähtsal kohal on ka Jumala sõna seletus ning isiklikud ja ühised pal-ved.

Ülistus on kristlase südamehoiak. Kui elus

Palvegruppi juhib Helika Gustavson-Rätsep.

on kõik hästi – kiida Jumalat! Kui on muret ja kurbust – kiida Jumalat! Ülistus viib fookuse meilt endilt Jumalale ja lubab Tal meie eludes üleloomulikult tegutseda. Seelä-

bi märkame ka pisikesi Jumala imesid, mis meie elu igapäevaselt saadavad. Nii saab kurvastusest rõõm, rahutuse asemel täidab hinge rahu ja süda täitub ülevoolava tänuga. Lisaks on ülistus võimas relv hingevaenlase vastu – kus on ülistus, seal on ta sunnitud põgenema!

Praeguseks on toimunud kaks ülistusõhtut, kus on olnud osalenuid ka teistest Tartu kogudustest. Loodame, et koostöö erinevate kogudustega, ka eri konfessioonidega, aina rohkeneb. Nii kasvab

ka ühine osadus ja saame koos palvetega katta meie kogudused ja kogu linna.

Ülistusõhtuid kanname reaajas üle ja need on järelvaadatavad koguduse Facebooki lehel. Aga veebi vahendusel osalemine ei asenda muidugi tõelist osadust. Niisiis – kellel on südames koos õdede-vendadega Kristuses laulda ja palvetada, on alati meie sekka oodatud!

Helika Gustavson-Rätsep

Loe ja telli Eesti Kirikut.

<http://www.eestikirik.ee/>

Ajalehe Eesti Kirik soodustellimused koguduse kaudu:

- * tellides vähemalt 5 lehte koguduse kohta, on ühe aastatellimuse hind 34 eurot
- * tellides vähemalt 10 lehte koguduse kohta, on ühe aastatellimuse hind 32 eurot

Hind kehtib kuni 31. detsembrini 2021

Oleme nautinud tipptasemel kontserte

Kogudus teeb koostööd Pille Lille Muusikute Toetusfondiga.

Enam kui kuus aastat tagasi algas koguduse koostöö eesti tippinterpretide kontserte pakkuva Pille Lille Muusikute Toetusfondiga. Tuleb tunnistada, et initsiaator oli fond otsides kontserdipaika Tartusse. Selle sooviga pöördutigi toonase koguduse juhatuse esimehe Lea Halliku poole. Tõsisem koostöö algas 2016. aastal, kui tähistasime laulupäeva ja konverentsiga Tartu Maarja kiriku ja koguduse jaoks kaht väga olulist sündmust: Adalbert Hugo Willigerode 200. sünniaastapäeva ja koguduse koori 180. sünnipäeva.

Sellela seoses leidis suuremat kandepinda Tartu Maarja kiriku kui laulupeokiriku taastamise idee ja just kiriku taastamisele otsustaski PLMF öla alla panna. Aasta hiljem võttis fondiga koostöö koordineerimise enda kanda Anneli Klaus ja käesolevast aastast allakirjutanu. Eriti suur rõõm on sellest, et kontsertide toimumist toetab Eesti Kultuurkapital ja nii on tipptasemel kontserdid jõudnud kuulajateni tasuta. Küll aga on alati võimalus teha annetusi kiriku taastamise heaks, mida kuulajad on ka usinalt ja tänuga kasutanud.

Kontserdid on olnud nii kogudusemaja saalis kui ka ajaloolises kirikuhoones. Muusikute fond on hästi tajunud kogudusemaja saali kammerlikkust ja asjatundlikult esinejaid soovitanud. Oleme saanud kuulata kontserte erinevates väikestes koosseisudes: tšello ja akordion, akordioniduo, orel või klaver ja laulusolist, kitarr ja flööt, kitarr ja saksofon, klaver ja klarnet...

Muusikaliselt on meid rõõmustanud tõelised tippinterpretid, teiste hulgas Andreas Lend, Allan Jakobi, Henri Zibo, Mikk Langeproon, Kadri Toomaja, Atlan Karp, Virgo Veldi, Kristjan Tamm, Marion Melnik, Ralf Taal jpt.

Ühtlasi oleme teinud koostööd kontsertide osas mitme Tartu linna kooli ja lasteaia, sh Tartu lasteaia-ga Naerumaa, kes on meie kiriku hea naaber. Nii on lisaks koguduse- ja linnarahvale käinud kontserte kuulamas ka lasterühmad, mistõttu saame rääkida lausa kogukonnatööst.

Järgmine kontsert toimub, kui Jumal lubab, tuleva aasta veebruaris.

Helika Gustavson-Rätsep

Ingli unistus

Igal lapsel on oma kaitseingel. Tihti räägivad inglid taevast omavahel, et mida ja kuidas nad oma lapsi aitasid. Ainult üks väike ingel oli õnnetu - tal ei olnud kedagi. Aga ühel päeval ütles peaingel Gabriel: „Mul on sulle ülesanne. Sa saad endale lapsukese.“

Järgmisel päeval ilmus ingel Gabriel Maarjale. Gabriel ütles Maarjale, et Jumal õnnistab teda. Et temast saab Jumala Poja ema. Lapsele pannakse nimeks Jeesus. Gabriel ütles väikesele inglile: „Sina hakkad tema kaitsjaks. Igal sammul. Sest tema on Jumala poeg.“

Maarja tegi iga päev oma toimetusi ja tundis, nagu keegi oleks kogu aeg temaga. Kord oli vee kann raske, aga piisas tal vaid mõelda, kui see äkki kergeks muutus. Keegi aitas teda. Ühel päeval tuli kaevule Rooma sõdur ja teatas: „Rooma keiser on teinud seaduse, et kogu riigi rahvas peab saama üles kirjutatud.“

Aga Joosep ja Maarja elasid Naatsaretis. Nad pidid rändama enam kui saja kilomeetri kaugusele Petlemma, et end kirja panna. Maarjal ei olnud lihtne Petlemma reisida. Tema laps pidi peagi

sündima. Tee oli pikk ja kurnav. Kuid Maarja pani imeks, et päike ei paistnud talle kordagi silma ja väike tuuleiil jahutas teda.

Kui Joosep ja Maarja lõpuks Petlemma jõudsid, olid kõik ööbimiskohad juba rahvast täis. Nad käisid mitmes kohas ja olid juba lootust kaotamas. Kui äkki üks võõrastemaja peremees lubas nad oma lauta. Maarja ja Joosep pididki ööbima laudas. Laut on koht, kus peetakse loomi. Maarja oli juba väga väsinud. Üsna pea sündiski laps. Maarja mähkis lapse mähkmetesse ja asetas sõime. Joosep ja Maarja panid lapsele nimeks Jeesus.

Lambad vaatasid, et kes see nende juurde asetati. Ja ingel sosistas, et see on maailma kuningas Jeesus. Ingel oli nii rõõmus, et kutsus ka teised väikesed inglid ja nad läksid laulsid karjastele, et neile on sündinud päästja. Et nad leiavad ta Petlemma laudast sõimes magamas. Tunnustäheks on taevast ilus täht. Karjased ruttasid imet vaatama. Ja ingel oli nii õnnelik - tema unistus oli täitunud, sest ta sai endale sõbra.

Kadri Isak

Ilmavalgus küsib

Vastab Merili Rätsep, kes sel aastal osales esmakordselt kiriku noortefestivalil Jäpe (foto lk 7).

Kuidas sina sellest kuulsid?

Kadilt.

Kuidas sa sinna läksid?

Sõitsin bussi ja praamiga.

Kus ööbisid?

Telgis.

Mis oli selle aasta sõnum?

Tule välja.

**Jäpel toimuvad ka töötoad. Millisest sina osa võt-
sid? Ja mis sulle nende töötubade juures kõige rohkem meeldis?**

Ma osalesin spordi ja kokkamise töötubades.

**Jäpel toimub ka Vembu-Tembu laat. Mida sa laada
jaoks valmistasid? Ja mis oli laada põnevam asi,
tegevus?**

Tegime väikseid lillekimpe. See oli tore. Laadal sai veega täidetud pudeleid osta ja veesõda pidada, see oli tõsiselt lahe.

Mis sulle laagist kõige rohkem meeldis?

Ma arvan, et töötoad olidki laagri kõige lähedam osa.

Kas oli midagi, mis ei meeldinud?

Taizé palvus oli minu jaoks igav, sest mulle meeldivad rohkem noortepärasemad laulud.

Kas kutsuksid laagrisse ka oma mittekristlastest sõpru? Kui jah, siis kuidas sa Jäpet neile tutvustaksid?

Kutsuksin ja tutvustaksin seda kui lähedat noortelaagrit.

Sinu jõulusõnum kõigile.

Jumal sündis meie pärast maailma.

Küsis Kadi Isak

Kogudus kogunes ühispildile, mis tehtud grillipeo ajal pärast jumalateenistust juuli viimasel pühapäeval. Koguduse keskel olid ka Helene ja Joonas Toivanen, kes parajasti olid kaugelt Myanmarist kodumaad külastamas – nii Eestit kui ka Soomet. Nendega koos sai osaduses olla ka 2. septembril toimunud misjoniõhtul ja kuulda Helene pajatusi kaugest Kagu-Aasia riigist naistekal 14. oktoobril.

Koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti algusega kell 13 kogudusemajas. Jumalateenistuse ajal toimub lastele pühapäevakool. **ALATES 1. JAANUARIST 2022. A. ON JUMALATEENISTUSTE ALGUSAEG KELL 12.** Kõik üritused toimuvad kogudusemajas Õpetaja 5, kui ei ole märgitud teisiti.

Igal neljapäeval **kell 19** koguneb palvegrupp.

29.11. kell 19 kontsertsari Pühitsus "Jõulud linnas" Tartu Jaani kirikus; esinevad Tartu Maarja Kirikukoor ja Tartu-Maarja Kammerorkester.

12.12. pärast jumalateenistust toimub koguduse jõulupidu.

15.12. kell 12 eakate teetund. Teetundides tähistame ka sünnipäevasid. Tere tulemast osadusse!

16.12. kell 16 piibling erivajadusega inimestele.

20.12. kell 19 Tartu Maarja Kirikukoor 185. Kontsert Tartu Pauluse kirikus.

24.12. kell 13 jõuluõhtu jumalateenistus Tartu Pauluse kirikus.

25.12. kell 13 1. jõulupüha jumalateenistus.

26.12. kell 16 ülistusõhtu.

1.01. kell 12 Jeesuse nimepäeva ehk uusaasta jumalateenistus.

6.01. kell 18 kolmekuningapäeva jumalateenistus.

6.01. Tartu Maarja kiriku margi esitlus spordimuseumis.

9.01. kell 10 üldkogu koosolek.

9.01. kell 12 jumalateenistus. Tähistame pühakoja pühitsemise 180. aastapäeva.

Teenistus toimub kirikus Pepleri 1.

16.01. kell 16 ülistusõhtu.

19.01. kell 12 eakate teetund.

16.02. kell 12 eakate teetund.

16.03. kell 12 eakate teetund.

Tartu Maarja koguduse õpetaja kutsub kokku koguduse täiskogu

9. jaanuaril 2022 kell 10 kogudusemajas.

Päevakord

1. ülevaade kiriku taastamistööde käigust;

2. koguduse juhatuse liikmetega lepingute sõlmimine.

Koguduse täiskogusse kuuluvad kõik koguduseliikmed, kes eelmisel või jooksva kalendriaastal on käinud armulaul ning tasunud liikmemaksu või teinud liikmeannetuse ning kelle õigusi ei ole kirikukari korras piiratud.

Kui teil on soov saada kodust armulauda, erapihti või on vajadus kiriklike talituste järele, võtke palun ühendust koguduse õpetaja Timo Švedkoga telefonil 553 4529. Lisaks õpetajale pakub hingeabi ka koguduse hingehoidja Lea Saar, telefon 521 8589. Ärge jääge oma murega üks!

Liikmeannetusi saab maksta ülekandega: SEB EE151010220041155014

Saaja: EELK Tartu Maarja kogudus Swedbank EE922200221005116309

EELK Tartu Maarja kogudus

Õpetaja 5, 51003, Tartu

Tel: 7341111 / E-post: tartu.maarja@eelk.ee

Koguduse õpetaja: Timo Švedko Tel: 5534529

Timo.Svedko@eelk.ee

Kodulehekülg: www.tartumaarja.ee

Info ja teenistuste ülekanded: <https://www.fb.com/tartumaarjakogudus>